

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка

Природничий факультет
Кафедра зоології

Дипломна робота на тему:

**ПЕРЛІВНИЦЕВІ (MOLLUSCA,
BIVALVIA, UNIONIDAE) ВОДОТОКІВ І
ВОДОЙМ ЖИТОМИРЩИНИ
(ПОШИРЕННЯ, СТРУКТУРА ПОСЕЛЕНЬ)**

Виконав:

студент 5 курсу, 52 групи
спеціальності «7.040102 Біологія»
Мошківський І. М.

Науковий керівник:
д.б.н., професор
Янович Л. М.

Дончукенко
до захисту
засіданням
каб. Зоології № 12
(протокол № 15)
від 12.05.15

Житомир – 2015

Зміст

Вступ.	3
Розділ 1. Огляд літератури.	6
1.1. Загальна характеристика Житомирської області.	6
1.2. Стан вивчення перлівницевих на Житомирщині.....	9
Розділ 2. Матеріал і методи дослідження.	13
2.1. Матеріал.	13
2.2. Методи дослідження.	16
2.3. Охорона праці.	18
Розділ 3. Характеристика двостулкових молюсків родини Unionidae.....	20
Розділ 4. Перлівницеві водотоків і водойм Житомирської області...	30
4.1. Видове багатство та поширення Unionidae.	31
4.2. Популяційна структура поселень перлівницевих.	36
Розділ 5. Використання матеріалів дипломної роботи під час викладання курсу біології у загальноосвітній школі.	43
Висновки.	65
Список використаних джерел.	66

Резюме

Мошківський І. М. Перлівницеві (Mollusca, Bivalvia, Unionidae) водотоків і водойм Житомирщини (поширення, структура поселень)

Дипломна робота

З'ясовано, що у 15 досліджених водотоках та водоймах Житомирщини мешкають шість видів молюсків родини перлівницевих, а саме: *U. pictorum*, *U. tumidus*, *U. crassus*, *A. anatina*, *A. cygnea*, *P. complanata*.

Найвище видове багатство представлене в р. Тня, с. Соколів, Житомирська обл. (6 видів), найменше – у ставку, смт. Ружин., де виявлено лише один вид.

Найвищу зустрічальність серед перлівницевих у досліджених водних об'єктах Житомирської області має вид *U. pictorum* (80%). Щільність населення перлівницевих коливається у межах 1-12 екз./м².

Ключові слова: перлівницеві, видове різноманіття, популяційна структура.

Резюме

Мошковский И. М. Перловицевые (Mollusca, Bivalvia, Unionidae) водотоков и водоемов Житомирщины (распространение, структура поселений)

Дипломная работа

Выяснено, что в 15 исследованных водотоках и водоемах Житомирской области существуют шесть видов моллюсков семейства перловицевых, а именно: *U. pictorum*, *U. tumidus*, *U. crassus*, *A. anatina*, *A. cygnea*, *P.complanata*.

Наибольшее видовое разнообразие представлено в р. Тня, с. Соколов, Житомирская обл. (6 видов), наименьшее – в пруду, пгт. Ружин, где выявлен только один вид семейства.

Наивысшую встречаемость среди перловицевых в исследованных водных объектах Житомирской области имеет вид *U. pictorum* (80%). Плотность поселения перловицевых колеблется в пределах 1-12 экз. / м².

Ключевые слова: перловицевые, видовое разнообразие, популяционная структура.

Summary

Moshkivskyy I. M. Pearl shell (Mollusca, Bivalvia, Unionidae) waters reservoirs of Zhytomyr region (species diversity, population structure)

Diplome work

It was found that the 15 investigated watercourses and reservoirs Zhytomyr inhabit six species of mollusks family Unionidae, namely: *U. pictorum*, *U. tumidus*, *U. crassus*, *A. anatina*, *A. cygnea*, *P. complanata*.

The highest species richness is represented in the river Tnya, p. Sokolov, Zhytomyr region (6 species), the smallest – in a bid of village. Ruzhin, where found only 1 kind of Unionidae.

The highest incidence of Unionidae water bodies studied in Zhitomir area overlooking *U. pictorum* (80%). Population density varies Unionidae 1-12 ind./m².

Key words: Unionidae, species diversity, population structure.